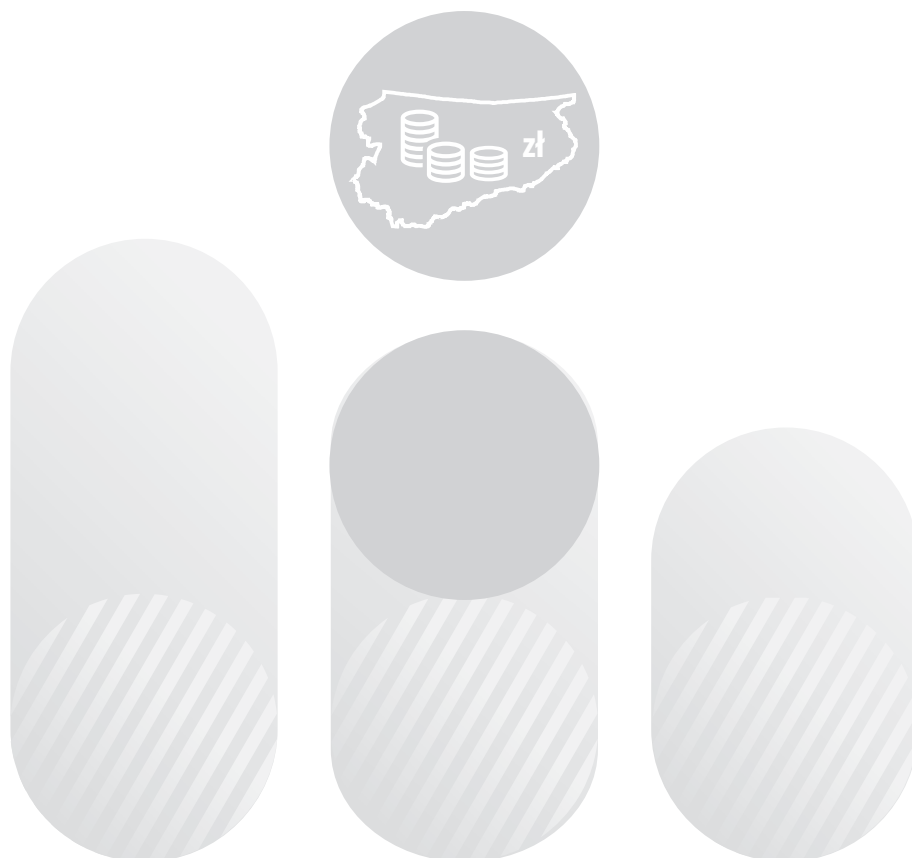

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r.

Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2019

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r.

Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

Autor

Author

Beata Olszewska

Kierujący

Supervisor

Elżbieta Lorek

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Bożena Jarząbek, Aleksandra Kłosińska, Wioletta Wasilewska

ISBN 978-83-63285-72-2

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data please indicate the source

Urząd Statystyczny
w Olsztynie

10-555 OLSZTYN, UL. TADEUSZA KOŚCIUSZKI 78/82

Przedmowa

Przekazuję Państwu publikację „Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim w 2019 r.” Celem opracowania jest przedstawienie sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego w województwie warmińsko-mazurskim. W publikacji zaprezentowano dochody, wydatki oraz wynik finansowy budżetów: samorządu województwa, powiatów, miast na prawach powiatu oraz gmin.

Opracowanie umożliwia poznanie wielkości oraz struktury dochodów i wydatków budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ważniejsze cechy charakteryzujące budżety porównano do wskaźników ogólnokrajowych, a wybrane dane przedstawiono również za lata wcześniejsze.

Publikacja składa się z syntezy, analizy, części tabelarycznej oraz uwag metodologicznych. Została ona wzbogacona o wykresy i mapy, które ilustrując najważniejsze zjawiska i procesy umożliwiają dokonywanie porównań między województwami, powiatami i gminami. Opracowanie dostępne jest na stronie internetowej Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Przekazując do rąk Państwa niniejsze opracowanie składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom za współpracę oraz przekazane dane, które przyczyniły się do wzbogacenia zawartości publikacji. Wyrażam również nadzieję, że publikacja dostarczy cennych informacji wszystkim zainteresowanym tematyką budżetów jednostek samorządu terytorialnego w naszym województwie. Jednocześnie proszę o zgłaszanie uwag i sugestii, które pozwolą udoskonalić kolejne opracowania z tego zakresu tematycznego.

Dyrektor

Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, październik 2020 r.

Preface

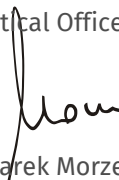
I present the publication „Budgets of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2019”. The aim of the study is presenting financial situation of local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship. The publication presents revenue, expenditure and financial result of budgets: voivodship government, powiats, cities with powiat status and gminas.

The study enables to learn volume and structure of revenue and expenditure of local government units. The more important features characterizing budgets were compared to the country rates, and selected data were presented also for previous years.

The elaboration consists of executive summary, analysis, the tabular part and methodological notes. It was enriched with charts and maps that illustrating the most important phenomena and processes enable comparisons between voivodships, powiats and gminas. The study is available on the website of the Statistical Office in Olsztyn.

Presenting this publication I would like to express my sincere gratitude to all persons and institutions for the cooperation and delivered data that enriched content of the publication. I hope this publication will deliver valuable information for all persons interested in the subject of budgets of local government units in our voivodship. At the same time I kindly ask for any comments and suggestions that will allow to improve next editions in this thematic scope.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Olsztyn, October 2020

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	8
Symbols. Major abbreviations	
Synteza	9
Executive summary	
Analiza	11
Analysis	
Uwagi metodologiczne	26
Methodological notes	
Źródła i zakres danych	26
Sources and the scope of data	
Objaśnienia podstawowych pojęć	27
Explanation of basic definitions	
Spis wykresów	
List of charts	
Wykres 1. Dochody i wydatki budżetu województwa w latach 2016–2019	12
Chart 1. Revenue and expenditure of voivodship's budget in 2016–2019	
Wykres 2. Struktura dochodów budżetu województwa według rodzajów w 2019 r.	13
Chart 2. Structure of revenue of voivodship's budget by types in 2019	
Wykres 3. Struktura wydatków budżetu województwa według rodzajów w 2019 r.	14
Chart 3. Structure of expenditure of voivodship's budget by types in 2019	
Wykres 4. Struktura wydatków budżetu województwa według działów w 2019 r.	14
Chart 4. Structure of expenditure of voivodship's budget by divisions in 2019	
Wykres 5. Dochody i wydatki budżetów powiatów w latach 2016–2019	15
Chart 5. Revenue and expenditure of powiats' budgets in 2016–2019	
Wykres 6. Struktura dochodów budżetów powiatów według rodzajów w 2019 r.	16
Chart 6. Structure of revenue of powiats' budgets by types in 2019	
Wykres 7. Struktura wydatków budżetów powiatów według rodzajów w 2019 r.	17
Chart 7. Structure of expenditure of powiats' budgets by types in 2019	
Wykres 8. Struktura wydatków budżetów powiatów według działów w 2019 r.	17
Chart 8. Structure of expenditure of powiats' budgets by divisions in 2019	
Wykres 9. Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu w latach 2016–2019	19
Chart 9. Revenue and expenditure of cities with powiat status' budgets in 2016–2019	
Wykres 10. Struktura dochodów budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2019 r.	19
Chart 10. Structure of revenue of cities with powiat status' budgets by types in 2019	

Wykres 11. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2019 r.	20
Chart 11. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by types in 2019	
Wykres 12. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2019 r.	21
Chart 12. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by divisions in 2019	
Wykres 13. Dochody i wydatki budżetów gmin w latach 2016–2019	22
Chart 13. Revenue and expenditure of gminas' budgets in 2016–2019	
Wykres 14. Struktura dochodów budżetów gmin według rodzajów w 2019 r.	22
Chart 14. Structure of revenue of gminas' budgets by types in 2019	
Wykres 15. Struktura wydatków budżetów gmin według rodzajów w 2019 r.	24
Chart 15. Structure of expenditure of gminas' budgets by types in 2019	
Wykres 16. Struktura wydatków budżetów gmin według działów w 2019 r.	24
Chart 16. Structure of expenditure of gminas' budgets by divisions in 2019	
Spis map	
List of maps	
Mapa 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2019 r.	11
Map 1. Revenue and expenditure of local government units' budgets in 2019	
Mapa 2. Dochody i wydatki budżetów województw w 2019 r.	13
Map 2. Revenue and expenditure of voivodships' budgets in 2019	
Mapa 3. Dochody budżetów powiatów w 2019 r.	16
Map 3. Revenue of powiats' budgets in 2019	
Mapa 4. Wydatki budżetów powiatów w 2019 r.	18
Map 4. Expenditure of powiats' budgets in 2019	
Mapa 5. Dochody budżetów gmin w 2019 r.	23
Map 5. Revenue of gminas' budgets in 2019	
Mapa 6. Wydatki budżetów gmin w 2019 r.	25
Map 6. Expenditure of gminas' budgets in 2019	

Tablice Excel

Excel tables

- Tabl. 1. Budżety jednostek samorządu terytorialnego
Budgets of local government units
- Tabl. 2. Budżety jednostek samorządu terytorialnego według rodzaju jednostki w 2019 r.
Budgets of local government units by type of the entity in 2019
- Tabl. 3. Dochody budżetów województw według województw w 2019 r.
Revenue of voivodships' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 4. Wydatki i wynik budżetów województw według województw w 2019 r.
Expenditure and result of voivodships' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 5. Dochody budżetów powiatów według województw w 2019 r.
Revenue of powiats' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 6. Wydatki i wynik budżetów powiatów według województw w 2019 r.
Expenditure and result of powiats' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 7. Dochody budżetów powiatów według rodzajów w 2019 r.
Revenue of powiats' budgets by types in 2019
- Tabl. 8. Dochody budżetów powiatów według działów w 2019 r.
Revenue of powiats' budgets by divisions in 2019
- Tabl. 9. Wydatki i wynik budżetów powiatów według rodzajów w 2019 r.
Expenditure and result of powiats' budgets by types in 2019
- Tabl. 10. Wydatki budżetów powiatów według działów w 2019 r.
Expenditure of powiats' budgets by divisions in 2019
- Tabl. 11. Dochody budżetów miast na prawach powiatu według województw w 2019 r.
Revenue of cities with powiat status' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 12. Wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu według województw w 2019 r.
Expenditure and result of cities with powiat status' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 13. Dochody budżetów gmin według województw w 2019 r.
Revenue of gminas' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 14. Wydatki i wynik budżetów gmin według województw w 2019 r.
Expenditure and result of gminas' budgets by voivodships in 2019
- Tabl. 15. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu według rodzajów w 2019 r.
Revenue of budgets of gminas and cities with powiat status by types in 2019
- Tabl. 16. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu według działów w 2019 r.
Revenue of budgets of gminas and cities with powiat status by divisions in 2019
- Tabl. 17. Wydatki i wynik budżetów gmin i miast na prawach powiatu według rodzajów w 2019 r.
Expenditure and result of budgets of gminas and cities with powiat status by types in 2019
- Tabl. 18. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu według działów w 2019 r.
Expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status by divisions in 2019

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, synteza, tablice, wykresy, mapy, uwagi metodologiczne.

English version: preface, contents, executive summary, tables, charts, maps, methodological notes.

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy term indicates that not all elements of sum are given

Ważniejsze skróty

Major abbreviations

tys.	tysiąc thousand
mln	milion million
zł PLN	złoty zloty

Synteza

Jednostki samorządu terytorialnego prowadzą gospodarkę finansową na podstawie budżetu przyjętego w formie uchwały. Jest to roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tych jednostek. Na budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego złożyły się budżety 114 gmin, 2 miast na prawach powiatu, 19 powiatów i województwa.

Jednostki samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego uzyskały w 2019 r. dochody w kwocie 10 140,0 mln zł, co stanowiło 3,6% łącznych dochodów w kraju. Było to o 10,0% więcej niż w 2018 r. Wszystkie rodzaje samorządów województwa dysponowały większymi dochodami niż w roku poprzednim. Największy udział w dochodach ogółem miały gminy (58,0%). Kolejne pod względem udziału były miasta na prawach powiatu (19,8%), powiaty (15,5%) i samorząd województwa (6,6%).

Wydatki ogółem w 2019 r. osiągnęły wartość 10 152,8 mln zł i stanowiły 3,6% wydatków wszystkich samorządów w kraju. Były one wyższe o 5,7% niż w 2018 r. Największy udział w wydatkach ogółem miały gminy (58,2%). Kolejne pod względem udziału były miasta na prawach powiatu (19,8%), powiaty (15,4%) i samorząd województwa (6,6%).

2019 był trzecim z rzędu rokiem, który jednostki samorządu terytorialnego zamknęły deficytem (2019 r. minus 12,8 mln zł, 2018 r. minus 395,1 mln zł i 2017 r. minus 26,4 mln zł). Przyczynił się do tego deficyt gmin (minus 21,2 mln zł). Nadwyżkę uzyskały miasta na prawach powiatu (4,2 mln zł), powiaty (3,6 mln zł) i województwo (0,7 mln zł).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochody ogółem wszystkich rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w 2019 r. wyniosły 7 111 zł. Dochody na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu wyniosły 6 886 zł, w gminach 5 190 zł, w powiatach 1 384 zł i w województwie 473 zł. W porównaniu do średniej krajowej w poszczególnych samorządach dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe w powiatach o 16,4%, natomiast niższe w miastach na prawach powiatu o 7,8%, w województwie o 3,2% i w gminach o 0,9%. Wśród powiatów województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie węgorzewskim (2 060 zł) i oleckim (1 710 zł), a najniższe w nowomiejskim (1 052 zł) i działdowskim (1 145 zł). Spośród gmin województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe dochody na 1 mieszkańca uzyskała gmina Stawiguda (8 369 zł) i Jedwabno (6 750 zł), natomiast najniższe miasto Działdowo (4 302 zł) i miasto Kętrzyn (4 398 zł).

W 2019 r. wydatki ogółem wszystkich rodzajów jednostek samorządu terytorialnego w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 7 120 zł. Wydatki na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu wyniosły 6 872 zł, w gminach 5 209 zł, w powiatach 1 381 zł i w województwie 472 zł. W porównaniu do średniej krajowej w poszczególnych samorządach wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca były wyższe w powiatach o 20,3%, natomiast niższe w miastach na prawach powiatu o 10,8%, w województwie o 1,3% i w gminach o 0,7%. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca wśród powiatów województwa warmińsko-mazurskiego odnotowano w powiecie węgorzewskim (1 974 zł) i gołdapskim (1 615 zł), natomiast najniższe w nowomiejskim (1 026 zł) i działdowskim (1 109 zł). Spośród gmin województwa warmińsko-mazurskiego najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskała gmina Mikołajki (8 051 zł) i Stawiguda (7 941 zł), natomiast najniższe gmina Węgorzewo (4 289 zł) i miasto Działdowo (4 314 zł).

Executive summary

Local government units conduct their financial economy on the basis of the budget adopted in the form of the resolution. It is annual plan of income and expense, revenue and expenditure of the local entity. The budgets of the local government units of the Warmińsko-Mazurskie Voivodship were made up of the budgets of 114 gminas, 2 cities with powiat status, 19 powiats and the voivodship.

In 2019, local government units in Warmińsko-Mazurskie Voivodship obtained revenue in the amount of PLN 10 140.0 million, which accounted for 3.6% of total revenue in the country. It was 10.0% more than in 2018. All types of voivodship self-governments had higher incomes than in the previous year. Gminas had the largest share of total revenue (58.0%), followed by cities with powiat status (19.8%), powiats (15.5%) and voivodship self-government (6.6%).

Total expenditure in 2019 amounted to PLN 10 152.8 million and accounted for 3.6% of expenditure of all local governments in the country. They were 5.7% higher than in 2018. Gminas had the largest share of total expenditure (58.2%), followed by cities with powiat status (19.8%), powiats (15.4%) and the voivodship self-government (6.6%).

2019 was the third year in a row that local government units closed with a deficit (2019 minus PLN 12.8 million, 2018 minus PLN 395.1 million and 2017 minus PLN 26.4 million). The deficit of gminas (minus PLN 21.2 million) contributed to this. Cities with powiat status (PLN 4.2 million), powiats (PLN 3.6 million) and voivodship (PLN 0.7 million) achieved a surplus.

In 2019, total revenue of all types of local government units calculated per capita amounted to PLN 7 111. Revenue per capita in cities with powiat status amounted to PLN 6 886, in gminas PLN 5 190, in powiats PLN 1 384 and in the voivodship PLN 473. Comparing to the national average in individual self-governments, revenue per capita was higher in powiats by 16.4%, while in cities with powiat status it was lower by 7.8%, in the voivodship by 3.2% and in gminas by 0.9%. Among the powiats of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest revenue per capita was reported in węgorzewski powiat (PLN 2 060) and in olecki powiat (PLN 1 710), and the lowest in nowomiejski powiat (PLN 1 052) and in działdowski powiat (PLN 1 145). Among the gminas of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest revenue per capita received Stawiguda gmina (PLN 8 369) and Jedwabno gmina (PLN 6 750), and the lowest Działdowo city (PLN 4 302) and Kętrzyn city (PLN 4 398).

In 2019, total expenditure of all types of local government units calculated per capita amounted to PLN 7 120. Expenditure per capita in cities with powiat status amounted to PLN 6 872, in gminas PLN 5 209, in powiats PLN 1 381 and in the voivodship PLN 472. Comparing to the national average in individual self-governments, expenditure per capita was higher in powiats by 20.3%, while in cities with powiat status it was lower by 10.8%, in the voivodship by 1.3% and in gminas by 0.7%. The highest expenditure per capita among powiats of the Warmińsko-Mazurskie Voivodship was reported in the węgorzewski powiat (PLN 1 974) and in gołdapski powiat (PLN 1 615), while the lowest in nowomiejski powiat (PLN 1 026) and in działdowski powiat (PLN 1 109). Among the gminas of Warmińsko-Mazurskie Voivodship, the highest expenditure per capita was obtained by the Mikołajki gmina (PLN 8 051) and Stawiguda gmina (PLN 7 941), while the lowest Węgorzewo gmina (PLN 4 289) and Działdowo city (PLN 4 314).

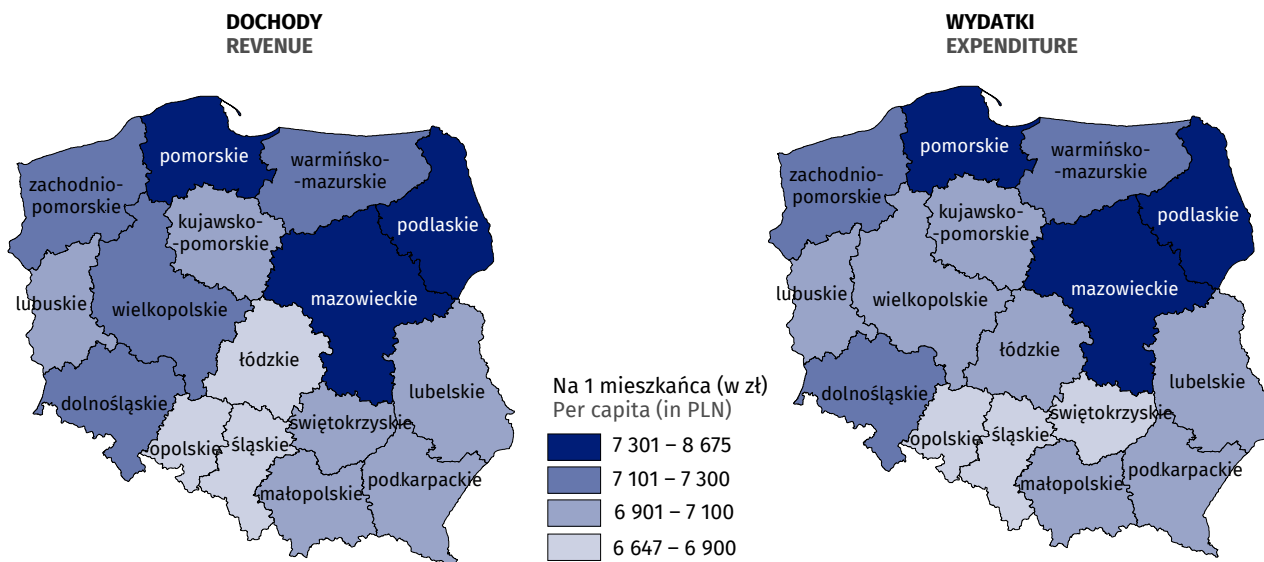
Analiza

Na budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego złożyły się budżety 114 gmin, 2 miast na prawach powiatu, 19 powiatów i województwa. Dochody ogółem wyniosły w 2019 r. 10 140,0 mln zł i były wyższe o 10,0% od uzyskanych w roku poprzednim. Wszystkie rodzaje samorządów województwa dysponowały większymi dochodami niż w roku poprzednim. Dochody ogółem jednostek samorządu terytorialnego województwa warmińsko-mazurskiego stanowiły 3,6% łącznych dochodów jednostek samorządu terytorialnego w kraju. W strukturze ogółem dominowały dochody własne (39,4%), które wyniosły 3 991,6 mln zł i wzrosły w porównaniu do 2018 r. o 11,3%. Udział dotacji wyniósł 33,3%. Kwota dotacji osiągnęła poziom 3 373,8 mln zł i była wyższa o 8,8% niż w roku poprzednim. Subwencja ogólna osiągnęła poziom 2 774,7 mln zł (o 9,8% więcej niż w 2018 r.) i stanowiła 27,4% dochodów ogółem. Ze względu na rodzaj jednostki największy udział w dochodach ogółem miały gminy 58,0% (5 885,4 mln zł), następnie miasta na prawach powiatu 19,8% (2 010,4 mln zł) i powiaty 15,5% (1 569,9 mln zł). Najmniejszymi dochodami dysponował samorząd województwa 674,3 mln zł (6,6% dochodów wszystkich jednostek ogółem).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 r. dochody ogółem wyniosły 7 111 zł (wobec 7 255 zł średnio w kraju), co uplasowało warmińsko-mazurskie na 6 miejscu w kraju. Wśród województw najwyższe dochody na 1 mieszkańca osiągnęło województwo mazowieckie (8 576 zł) i pomorskie (7 735 zł), a najniższe śląskie (6 647 zł) i opolskie (6 771 zł).

Mapa 1. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2019 r.

Map 1. Revenue and expenditure of local government units' budgets in 2019

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2019 r. wyniosły 10 152,8 mln zł i były o 5,7% większe niż rok wcześniej. Udział wydatków bieżących w ogółem wyniósł 83,3%, a majątkowych 16,7%. Wzrosły wydatki bieżące (o 10,1%), które wyniosły 8 455,8 mln zł. Wydatki majątkowe zmalały (o 12,1%) i osiągnęły wartość 1 697,0 mln zł. Większość wydatków majątkowych (95,7%) przeznaczona była na inwestycje. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 r. wydatki ogółem wyniosły 7 120 zł (średnio w kraju 7 300 zł), co dało 6 lokatę. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskało województwo mazowieckie (8 675 zł) i pomorskie (7 872 zł), a najniższe śląskie (6 689 zł) i opolskie (6 886 zł).

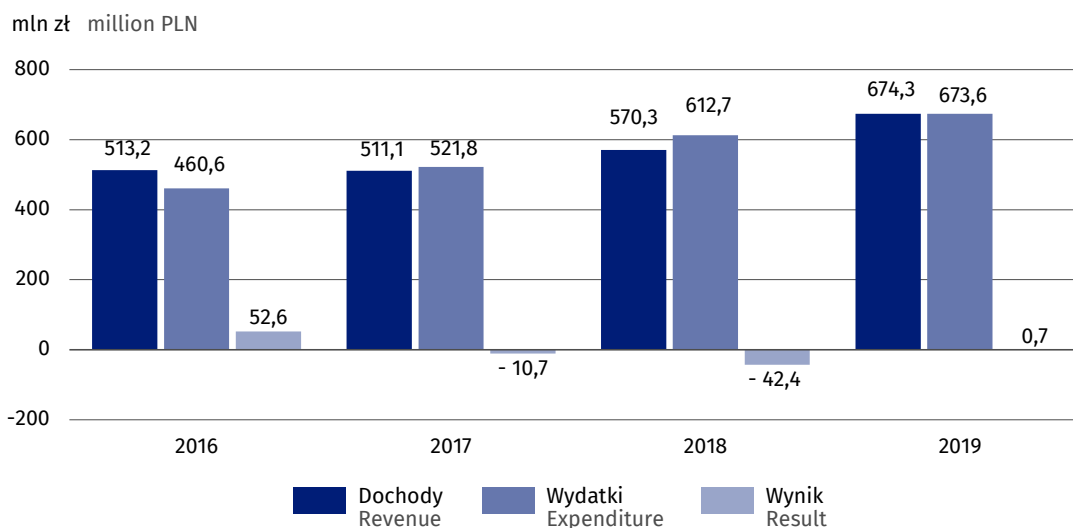
Największe wydatki poniesiono w gminach (5 906,7 mln zł), miastach na prawach powiatu (2 006,2 mln zł) i powiatach (1 566,4 mln zł). Najmniej wydał samorząd województwa (673,6 mln zł).

W 2019 r. jednostki samorządu terytorialnego zamknęły rok deficytem minus 12,8 mln zł, wobec deficytu minus 395,1 mln zł w 2018 r. Przyczynił się do tego deficyt gmin (minus 21,2 mln zł). Nadwyżkę uzyskały miasta na prawach powiatu (4,2 mln zł), powiaty (3,6 mln zł) i województwo (0,7 mln zł).

Budżet województwa

Dochody samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. wyniosły 674,3 mln zł i były większe o 18,2% (o 104,0 mln zł) od uzyskanych w 2018 r. Miał na to wpływ wzrost zarówno dochodów własnych (o 5,4%, tj. o 8,7 mln zł), jak i dotacji ogółem (o 20,5%, tj. o 49,7 mln zł) oraz subwencji ogólnej (o 27,0%, tj. o 45,6 mln zł). Udział dochodów samorządu województwa warmińsko-mazurskiego w dochodach wszystkich województw w Polsce wyniósł 3,6%.

Wykres 1. Dochody i wydatki budżetu województwa w latach 2016–2019
Chart 1. Revenue and expenditure of voivodship's budget in 2016–2019

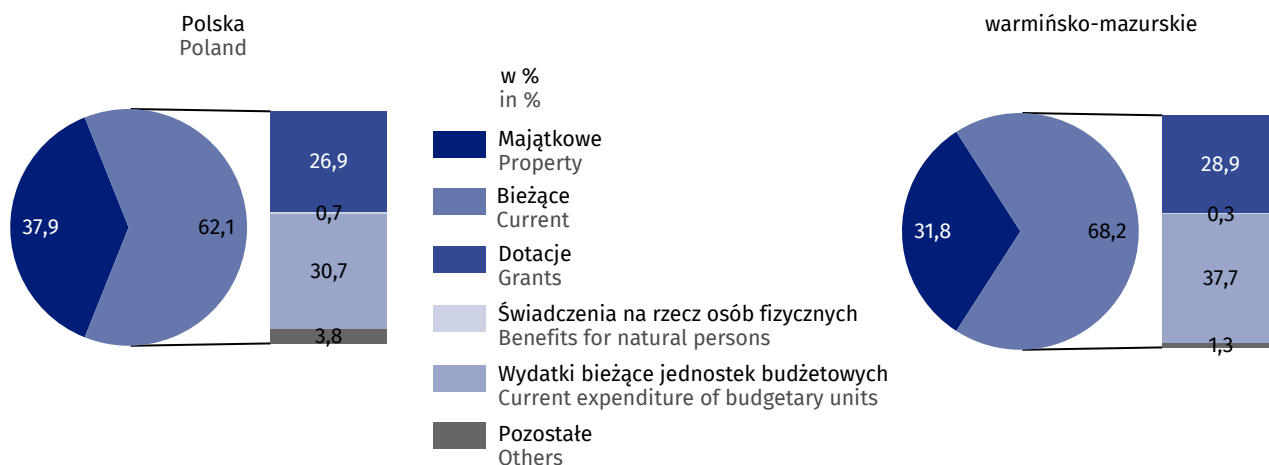
Dochody własne w 2019 r. osiągnęły wartość 168,0 mln zł. Ich głównym źródłem był podatek od osób prawnych (58,3%). Dotacje zasiliły budżet w wysokości 291,8 mln zł, a największą (46,5%) ich część stanowiły dotacje z paragrafów 205 i 625. Subwencja ogólna zasiliła budżet samorządu województwa w kwocie 214,5 mln zł, a najwięcej (63,6%) pochodziło z części wyrównawczej.

Struktura dochodów samorządu województwa różniła się znacząco od struktury województw ogółem. W warmińsko-mazurskim przeważały dotacje, które stanowiły 43,3% dochodów ogółem, natomiast w kraju ich udział wyniósł 33,5%. W Polsce przeważały dochody własne, które stanowiły 52,8%, natomiast w województwie ich udział był o połowę mniejszy (24,9%). Subwencja ogólna w warmińsko-mazurskim stanowiła 31,8%, a średnio w kraju 13,7%.

Wraz ze wzrostem dochodów w ujęciu rocznym samorząd województwa zwiększył także wydatki o 9,9% (o 60,9 mln zł). W 2019 r. wydatki osiągnęły poziom 673,6 mln zł i stanowiły 3,7% wydatków wszystkich województw. Zwiększono zarówno wydatki bieżące (o 13,5%), jak i majątkowe (o 3,1%). Wydatki bieżące wyniosły 459,3 mln zł. Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 254,3 mln zł. Wydatki majątkowe wyniosły 214,3 mln zł, w tym 90,9% stanowiły inwestycje.

Wykres 3. Struktura wydatków budżetu województwa według rodzajów w 2019 r.

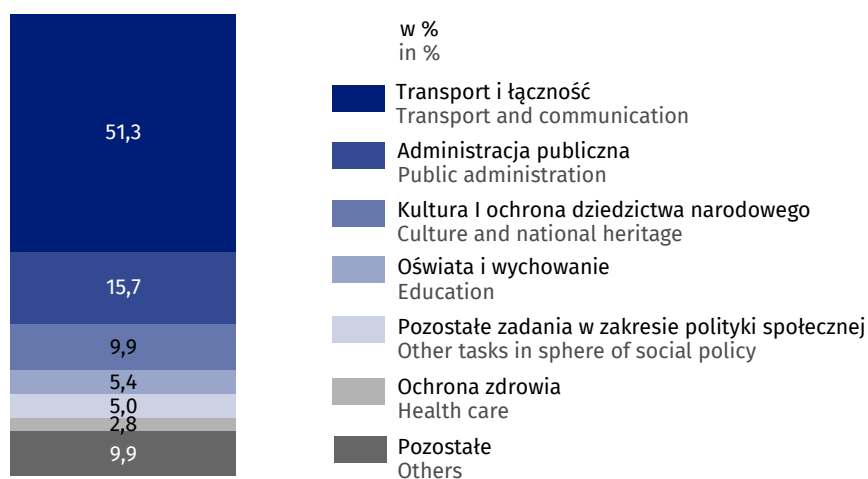
Chart 3. Structure of expenditure of voivodship's budget by types in 2019

Struktura wydatków województwa była zbliżona do struktury w kraju. Udział wydatków bieżących wyniósł 68,2% (w kraju 62,1%), w tym 37,7% stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych (w kraju 30,7%). Wydatki majątkowe województwa stanowiły 31,8% (w kraju 37,9%).

Wykres 4. Struktura wydatków budżetu województwa według działów w 2019 r.

Chart 4. Structure of expenditure of voivodship's budget by divisions in 2019

W strukturze wydatków według działów ponad połowę stanowiły wydatki związane z transportem i łącznością (51,3%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki na administrację publiczną (15,7%) oraz kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego (9,9%).

W 2019 r. wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 472 zł i były niższe niż średnio w kraju o 1,3% (o 7 zł). Uplasowało to warmińsko-mazurskie na 9 miejscu wśród województw. Najwyższą wartość uzyskało podlaskie (837 zł) i mazowieckie (596 zł), a najniższą śląskie (330 zł) i dolnośląskie (384 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 137 zł na 1 mieszkańca i wzrosły w skali roku o 25,3%.

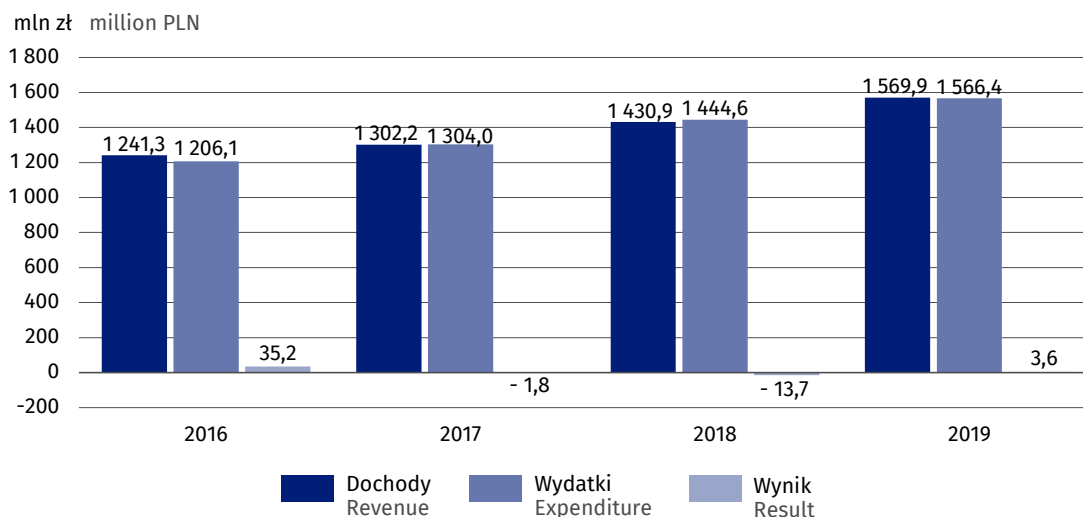
Po dwóch latach deficytu, poprawił się wynik finansowy w ujęciu rocznym. Samorząd województwa zamknął rok 2018 deficytem (minus 42,4 mln zł), natomiast rok 2019 nadwyżką 0,7 mln zł. Warmińsko-mazurskie znalazło się w gronie 11 województw, które uzyskały nadwyżkę, w tym największą województwo śląskie (169,9 mln zł). Największy deficyt wykazało województwo podlaskie (minus 102,4 mln zł).

Budżety powiatów

Dochody ogółem powiatów (bez miast na prawach powiatu) województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. wyniosły 1 569,9 mln zł i stanowiły 5,1% dochodów wszystkich powiatów w Polsce. W porównaniu z 2018 r. zwiększyły się o 9,7% (o 139,0 mln zł). Miał na to wpływ wzrost dochodów własnych i subwencji ogólnej.

Wykres 5. Dochody i wydatki budżetów powiatów w latach 2016–2019

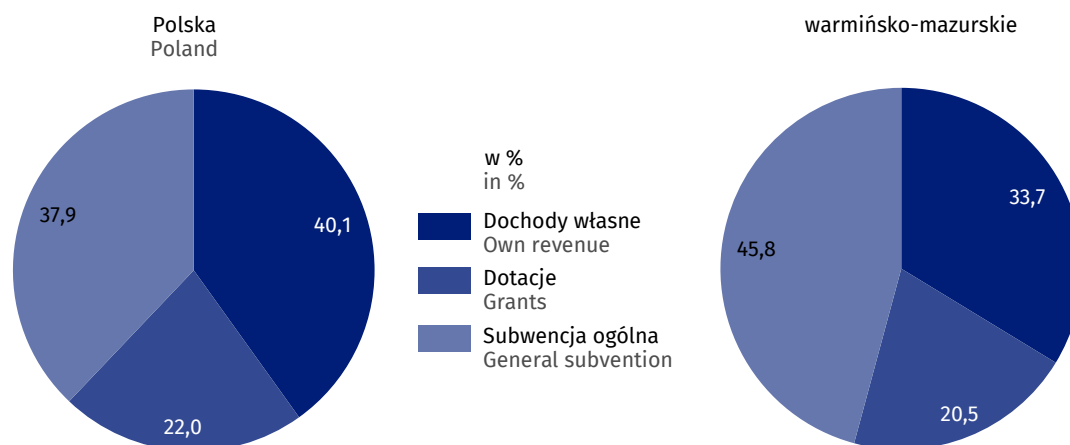
Chart 5. Revenue and expenditure of powiats' budgets in 2016–2019

Dochody własne w 2019 r. osiągnęły wartość 528,3 mln zł i były wyższe o 25,1% (o 106,1 mln zł) w porównaniu do poprzedniego roku. Największy udział w nich miał podatek od osób fizycznych (41,5%). Kwota dotacji ukształtowała się na poziomie 322,6 mln zł i była o 7,3% (o 25,2 mln zł) niższa niż 2018 r. Subwencja ogólna wyniosła 719,0 mln zł i w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosła o 8,8% (o 58,2 mln zł).

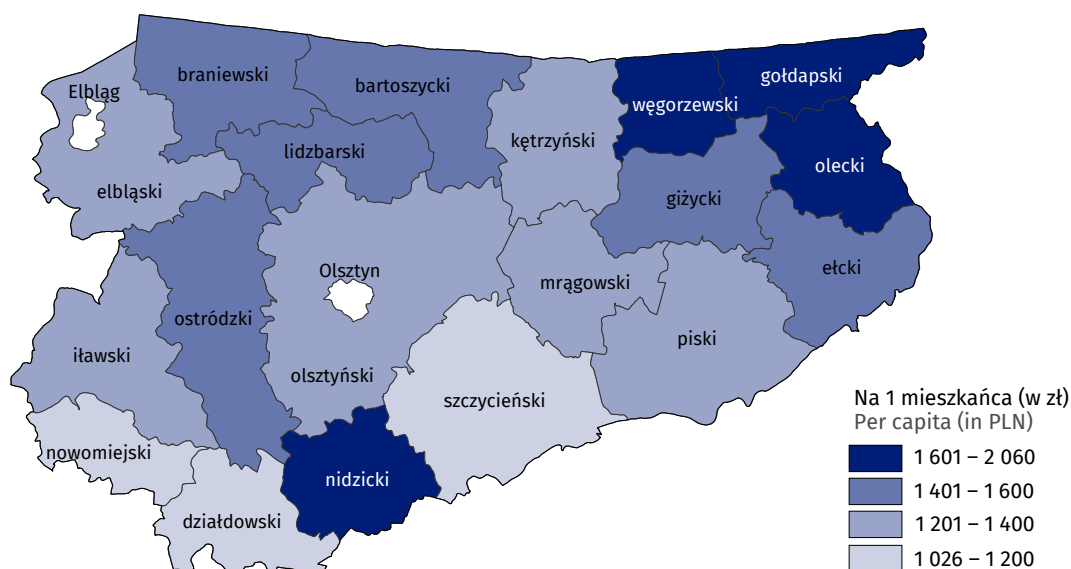
Struktura dochodów powiatów w województwie była inna niż struktura w Polsce. W warmińsko-mazurskim zdecydowanie przeważał udział subwencji ogólnej nad dochodami własnymi (odpowiednio 45,8% i 33,7%), natomiast w kraju przeważały dochody własne (40,1%), a subwencja ogólna miała mniejszy udział w dochodach ogółem (37,9%). Najmniejszy udział miały dotacje: w województwie 20,5%, a w Polsce 21,9%.

Wykres 6. Struktura dochodów budżetów powiatów według rodzajów w 2019 r.
 Chart 6. Structure of revenue of powiats' budgets by types in 2019

Pod względem osiągniętych dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca warmińsko-mazurskie utrzymało pierwszą lokatę w kraju. Wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 1 384 zł, przy średniej krajowej 1 189 zł. Najniższym wynikiem charakteryzowało się województwo małopolskie (1 025 zł) i śląskie (1 042 zł). W województwie warmińsko-mazurskim 10 powiatów uzyskało dochody wyższe od średniej wojewódzkiej. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie węgorzewskim (2 060 zł) i oleckim (1 710 zł), a najniższe w nowomiejskim (1 052 zł) i działdowskim (1 145 zł). Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 466 zł i były wyższe o 25,5% (o 95 zł) niż w 2018 r.

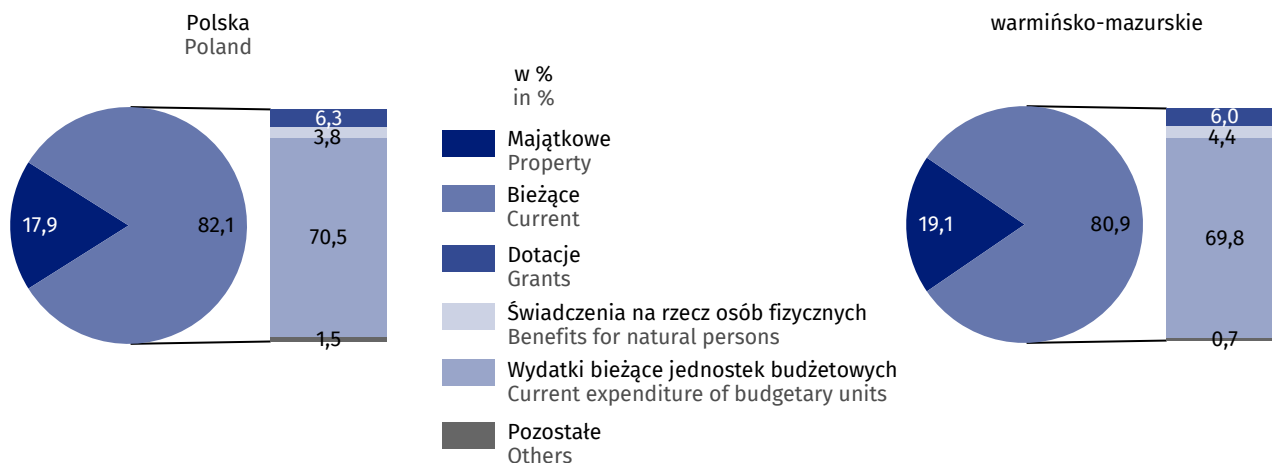
Mapa 3. Dochody budżetów powiatów w 2019 r.
 Map 3. Revenue of powiats' budgets in 2019

Tak jak wzrosły dochody w ujęciu rocznym, tak też wzrosły wydatki powiatów. Wydatkowano 1 566,4 mln zł, tj. o 8,4% (o 121,8 mln zł) więcej niż rok wcześniej. Udział wydatków powiatów województwa warmińsko-mazurskiego w wydatkach wszystkich powiatów w kraju wyniósł 5,3%. Wydatki bieżące wyniosły 1 266,9 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 7,2% (o 85,1 mln zł). Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 1 093,4 mln zł. Wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 299,4 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 14,0%, tj. o 36,7 mln zł. Prawie wszystkie z nich (99,0%) przeznaczono na realizację zadań inwestycyjnych.

Wykres 7. Struktura wydatków budżetów powiatów według rodzajów w 2019 r.

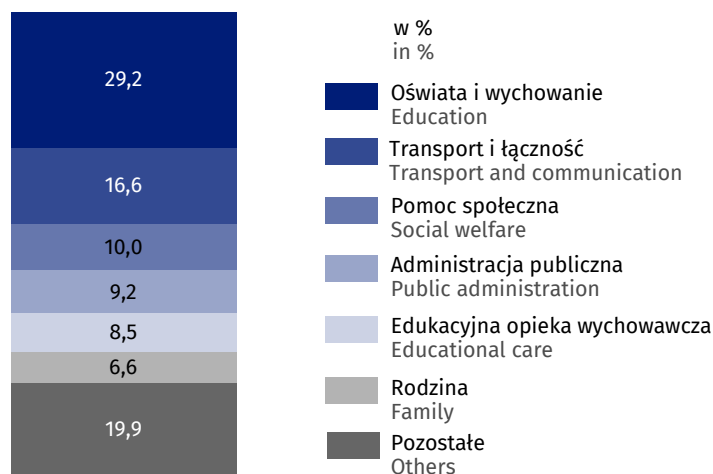
Chart 7. Structure of expenditure of powiats' budgets by types in 2019

W strukturze wydatków województwa, podobnie jak w kraju, przeważały wydatki bieżące: w warmińsko-mazurskim 80,9%, a w kraju 82,1%. Spośród nich większość to wydatki bieżące jednostek budżetowych (69,8% wydatków ogółem, w kraju 70,5%). Wydatki majątkowe województwa stanowiły 19,1% (w kraju 17,9%).

Wykres 8. Struktura wydatków budżetów powiatów według działów w 2019 r.

Chart 8. Structure of expenditure of powiats' budgets by divisions in 2019

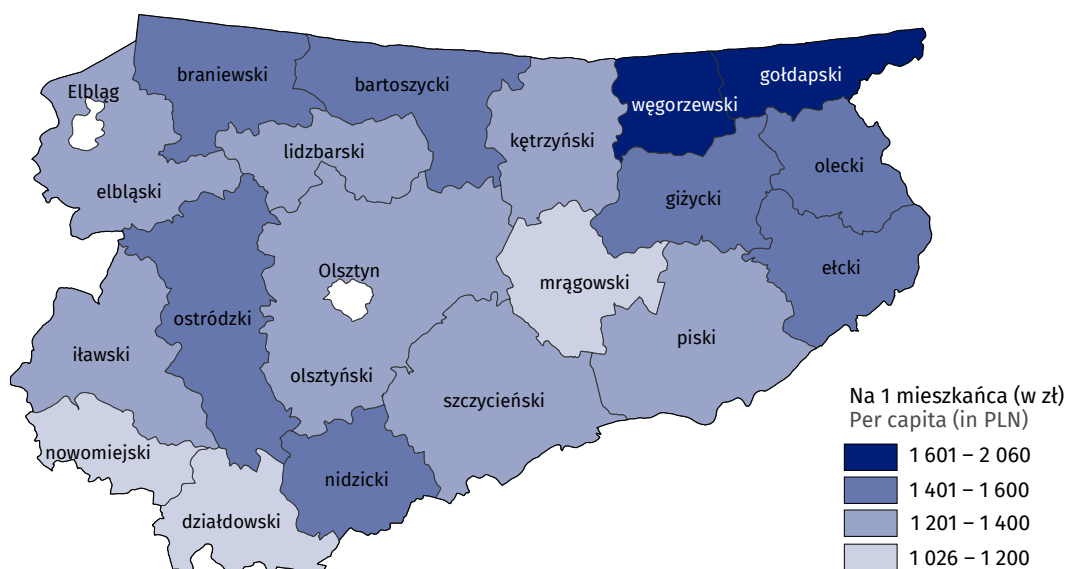

W strukturze wydatków według działów powiaty najczęściej wydatkowały na oświatę i wychowanie (29,2%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki związane z transportem i łącznością (16,6%) oraz pomocą społeczną (10,0%).

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 r. wyniosły 1 381 zł i podobnie jak w przypadku dochodów, utrzymały warmińsko-mazurskie na pierwszym miejscu w kraju. Były one wyższe niż średnia krajowa o 20,3% (o 233 zł). Najniższe wydatki odnotowano w województwie małopolskim (982 zł) i śląskim (1 013 zł). W województwie warmińsko-mazurskim 9 powiatów uzyskało wydatki wyższe od średniej wojewódzkiej. Najwyższe wydatki na 1 mieszkańca odnotowano w powiecie węgorzewskim (1 974 zł) i gołdapskim (1 615 zł), natomiast najniższe w nowomiejskim (1 026 zł) i działdowskim (1 109 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 261 zł na 1 mieszkańca i wzrosły w skali roku o 15,3%.

Mapa 4. Wydatki budżetów powiatów w 2019 r.

Map 4. Expenditure of powiats' budgets in 2019

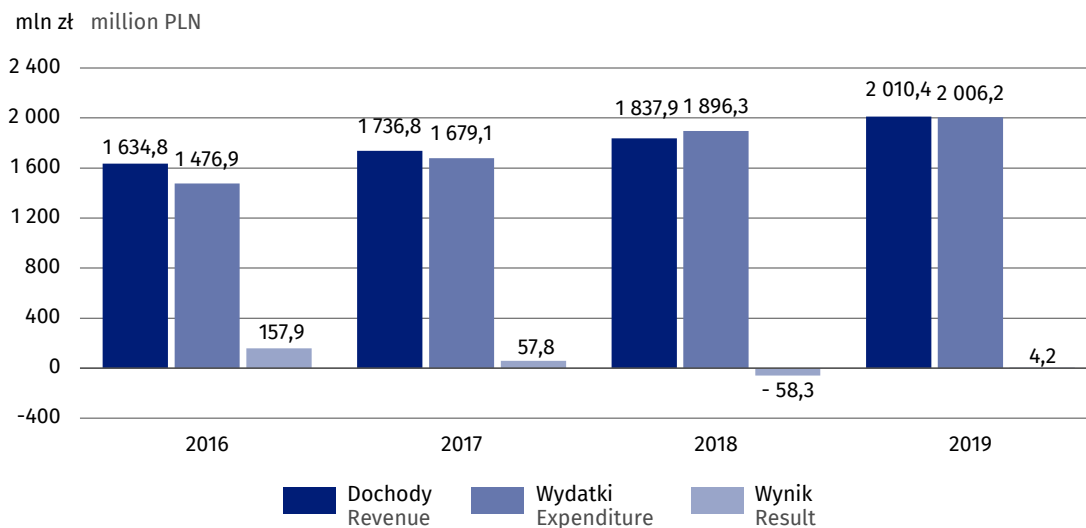

Po dwóch latach deficytu budżety powiatów zamknęły 2019 r. nadwyżką w wysokości 3,6 mln zł (w 2018 r. deficyt wyniósł minus 13,7 mln zł). Powiaty województwa warmińsko-mazurskiego znalazły się w grupie 15 województw, które uzyskały 2019 r. nadwyżkę. Największą odnotowano w województwie wielkopolskim (181,3 mln zł). Tylko jedno województwo zakończyło rok deficytem. Było to województwo opolskie (minus 41,0 mln zł). Wynik budżetów powiatów w kraju osiągnął wartość 1 065,6 mln zł. W województwie warmińsko-mazurskim 14 powiatów zakończyło 2019 r. nadwyżką, w tym największą powiat lidzbarski (8,4 mln zł), a 5 deficytem, w tym największym powiat olsztyński (minus 18,7 mln zł).

Budżety miast na prawach powiatu

W województwie warmińsko-mazurskim są 2 miasta na prawach powiatu: Elbląg i Olsztyn. Ich dochody ogółem w 2019 r. wyniosły 2 010,4 mln zł i były większe o 9,4% (o 172,4 mln zł) od uzyskanych w 2018 r. Miały na to wpływ wzrost dochodów własnych (o 5,0%, tj. o 46,7 mln zł), dotacji ogółem (o 15,8%, tj. o 79,4 mln zł), a także subwencji ogólnej (o 11,8%, tj. o 46,3 mln zł). Dochody ogółem stanowiły 2,1% dochodów miast na prawach powiatu w Polsce.

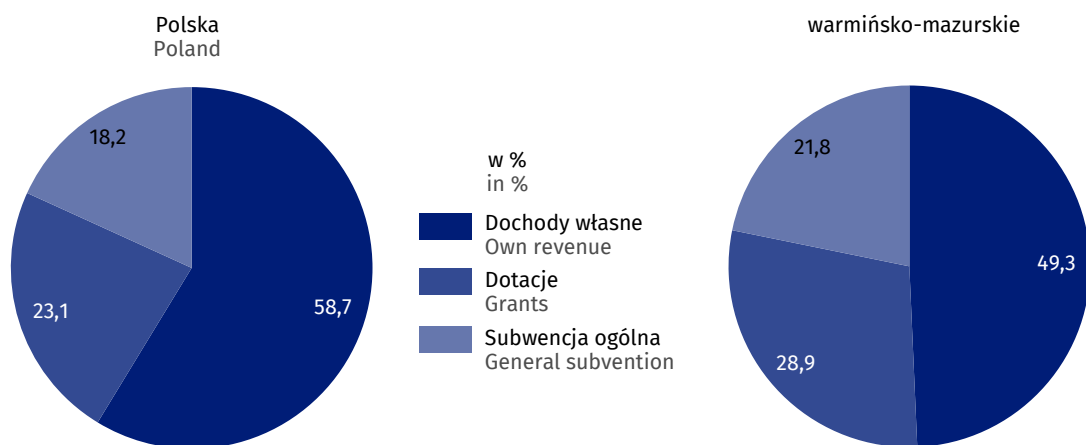
Wykres 9. Dochody i wydatki budżetów miast na prawach powiatu w latach 2016–2019
 Chart 9. Revenue and expenditure of cities with powiat status' budgets in 2016–2019

Dochody własne osiągnęły wartość 990,7 mln zł, w tym 45,9% pochodziło z podatku od osób fizycznych. W ramach dotacji miasta otrzymały 581,1 mln zł, w tym największa część pochodziła z dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na zadania z zakresu administracji rządowej (66,7%). Subwencja ogólna zasilila budżet miast w kwocie 438,7 mln zł, w tym zdecydowaną większość stanowiła część oświatowa (93,8%).

Struktura dochodów miast różniła się od struktury w kraju. W warmińsko-mazurskim dochody własne stanowiły prawie połowę (49,3%) dochodów ogółem, natomiast w kraju ich udział był znacznie wyższy i wyniósł 58,7%. Drugie pod względem udziału były dotacje: w województwie stanowiły 28,9%, natomiast w Polsce 23,1%. Udział subwencji ogólnej w strukturze dochodów warmińsko-mazurskiego wyniósł 21,8%, a średnio w kraju 18,2%.

Wykres 10. Struktura dochodów budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2019 r.
 Chart 10. Structure of revenue of cities with powiat status' budgets by types in 2019

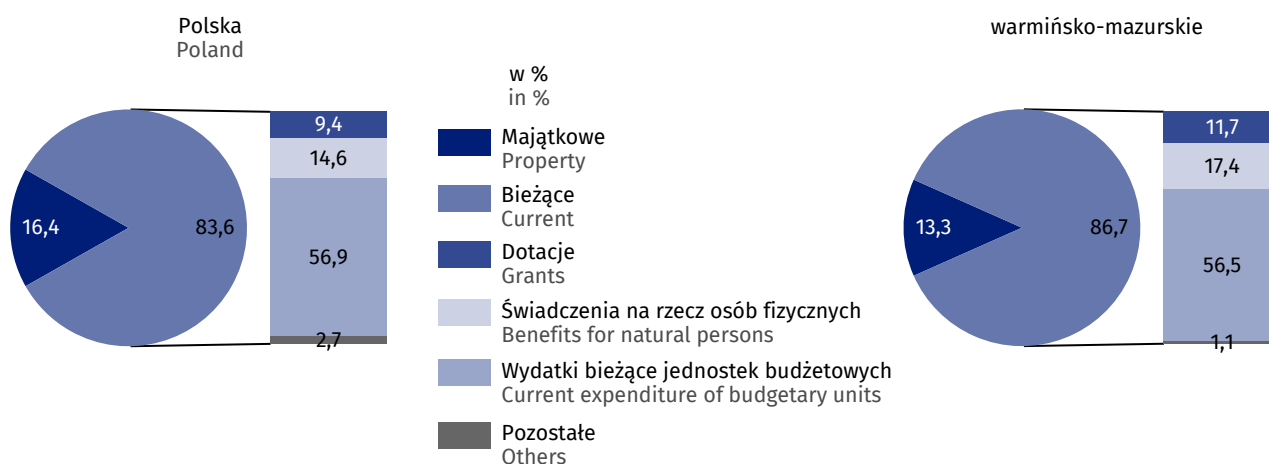

W przeliczeniu na 1 mieszkańca przypadło 6 886 zł dochodów ogółem. Wielkość ta poniżej średniej krajowej (7 466 zł) spowodowała, że województwo zajęło 11 lokatę w Polsce. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w województwie mazowieckim (9 563 zł) i opolskim (8 903 zł), a najniższe w śląskim (6 426 zł) i zachodniopomorskim (6 601 zł). Dochody własne na 1 mieszkańca osiągnęły wartość 3 393 zł.

Podobnie jak wzrosły dochody w ujęciu rocznym, tak wzrosły i wydatki miast na prawach powiatu. Wydatki ogółem zwiększyły się o 5,8% (o 109,9 mln zł). W 2019 r. wydatki osiągnęły poziom 2 006,2 mln zł i stanowiły 2,1% wydatków wszystkich miast na prawach powiatu w kraju. Zwiększono wydatki bieżące (o 12,2%), natomiast zmniejszono majątkowe (o 22,9%). Wydatki bieżące wyniosły 1 740,3 mln zł. Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 1 132,8 mln zł. Na wydatki majątkowe przeznaczono 265,9 mln zł, w tym 87,7% na inwestycje.

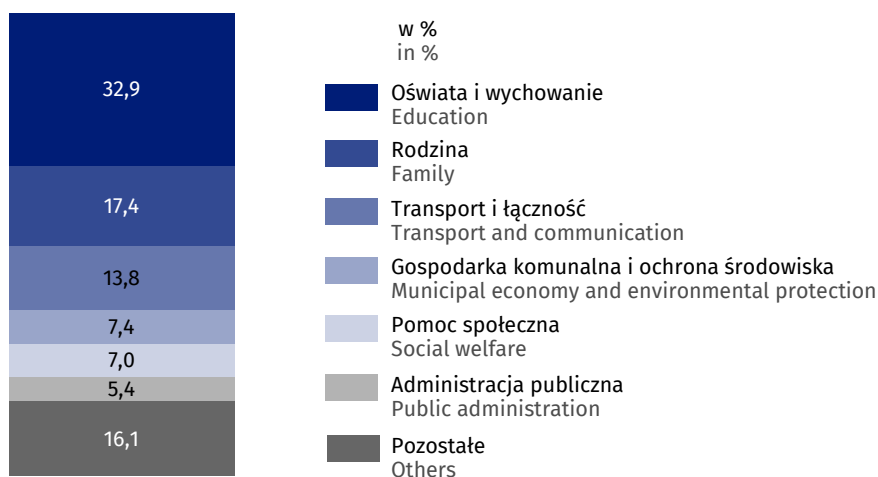
Wykres 11. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów w 2019 r.

Chart 11. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by types in 2019

Struktura wydatków miast na prawach powiatu była zbliżona do struktury w kraju. Udział wydatków bieżących w warmińsko-mazurskim wyniósł 86,7% (w kraju 83,6%), w tym 56,5% stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych (w kraju 56,9%). Wydatki majątkowe stanowiły 13,3% (w kraju 16,4%).

Wykres 12. Struktura wydatków budżetów miast na prawach powiatu według działów w 2019 r.
 Chart 12. Structure of expenditure of cities with powiat status' budgets by divisions in 2019

W strukturze wydatków według działów jedną trzecią stanowiły wydatki związane z oświatą i wychowaniem (32,9%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki w dziale rodzina (17,4%) oraz transport i łączność (13,8%).

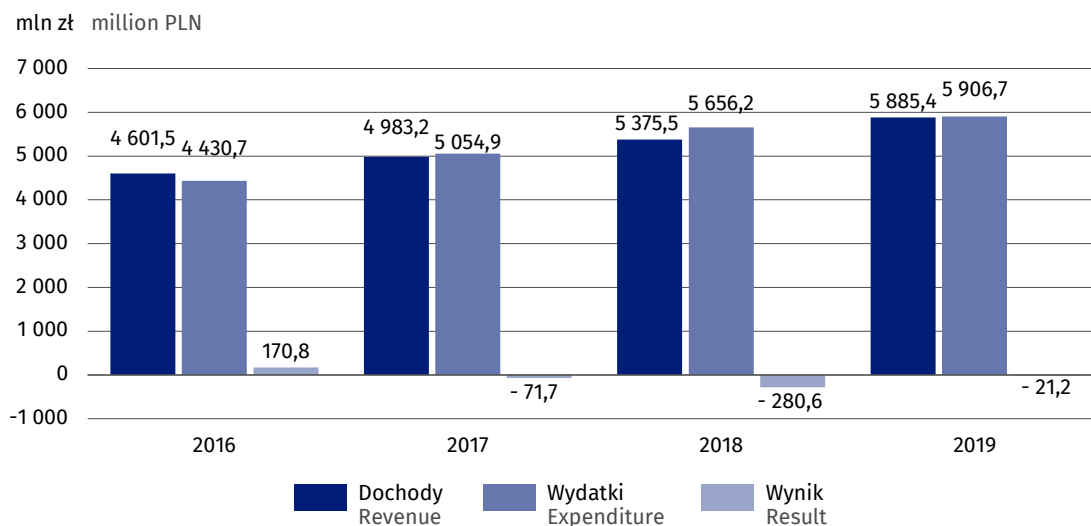
Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 r. wyniosły 6 872 zł przy średniej krajowej 7 703 zł. Warmińsko-mazurskie zajęło 14 miejsce wśród województw. Najwyższą lokatę uzyskało mazowieckie (9 861 zł) i opolskie (9 215 zł), a najniższą śląskie (6 597 zł) i łódzkie (6 829 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 799 zł na 1 mieszkańca i zmniejszyły się w skali roku o 27,9%.

Miasta na prawach powiatu zamknęły rok 2018 deficytem, natomiast rok 2019 nadwyżką, jako jedyne w kraju. Wyniosła ona 4,2 mln zł (w 2018 r. deficyt minus 58,3 mln zł). Wpłynęła na to nadwyżka budżetu uzyskana zarówno w Elblągu 3,9 mln zł, jak i w Olsztynie 0,2 mln zł. W 2019 r. największym deficytem charakteryzowały się miasta na prawach powiatu województwa mazowieckiego (minus 669,0 mln zł) i zachodniopomorskiego (minus 447,3 mln zł).

Budżety gmin (bez miast na prawach powiatu)

Dochody ogółem gmin (bez miast na prawach powiatu) województwa warmińsko-mazurskiego w 2019 r. wyniosły 5 885,4 mln zł i stanowiły 4,4% dochodów wszystkich gmin w Polsce. W porównaniu z 2018 r. zwiększyły się o 9,5% (o 509,9 mln zł). Miało na to wpływ wzrost wszystkich grup dochodów.

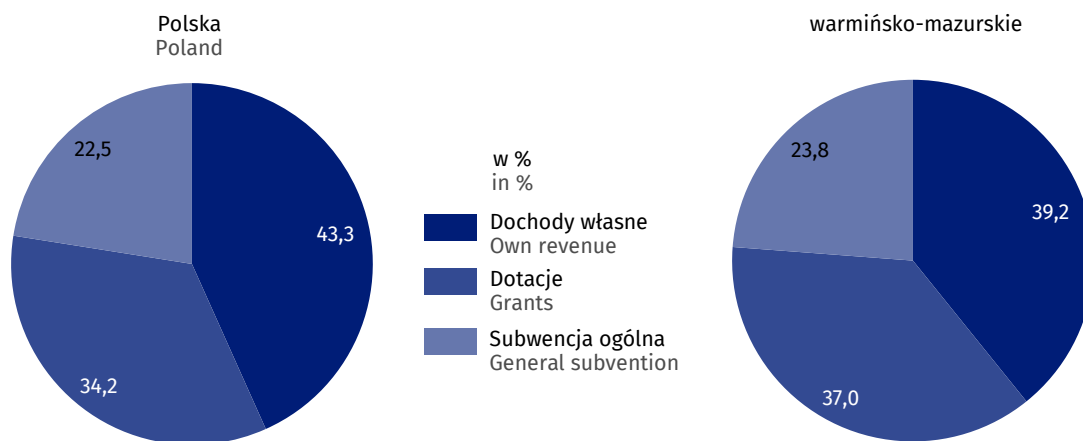
Wykres 13. Dochody i wydatki budżetów gmin w latach 2016–2019
 Chart 13. Revenue and expenditure of gminas' budgets in 2016–2019

W 2019 r. dochody własne wyniosły 2 304,6 mln zł i były wyższe o 11,8% (o 244,0 mln zł) w porównaniu do 2018 r. Największy udział w nich miały wpływy z podatku od osób fizycznych (35,3%). Kwota dotacji ukształtowała się na poziomie 2 178,3 mln zł i była wyższa o 8,4% (o 168,5 mln zł) niż rok wcześniej. Subwencja ogólna wyniosła 1 402,6 mln zł i w odniesieniu do 2018 r. wzrosła o 7,5% (o 97,4 mln zł).

Struktura dochodów gmin w województwie była nieco odmienna od struktury w Polsce. W warmińsko-mazurskim udział dochodów własnych i dotacji był zbliżony (odpowiednio 39,2% i 37,0%), natomiast w kraju przeważał zdecydowanie udział dochodów własnych (43,3%) nad dotacjami (34,2%). Najmniejszy udział miała subwencja ogólna: w województwie 23,8%, a w Polsce 22,5%.

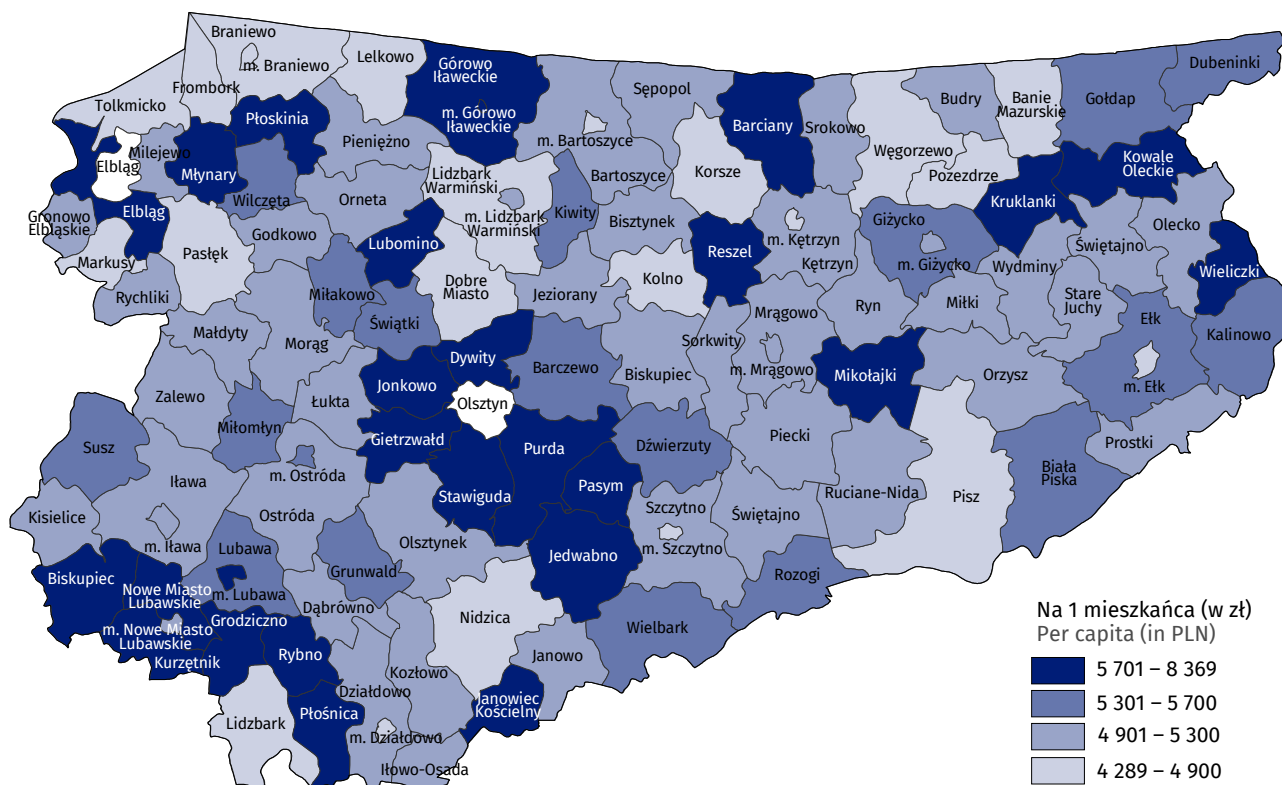
Wykres 14. Struktura dochodów budżetów gmin według rodzajów w 2019 r.
 Chart 14. Structure of revenue of gminas' budgets by types in 2019

Pod względem osiągniętych dochodów ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca warmińsko-mazurskie znalazło się na 8 miejscu w kraju. Wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 5 190 zł, przy średniej krajowej 5 237 zł. Najwyższym wynikiem charakteryzowało się województwo pomorskie (5 703 zł) i mazowieckie (5 580 zł), a najniższym opolskie (4 716 zł) i świętokrzyskie (4 948 zł). W województwie warmińsko-mazurskim najwyższe dochody na 1 mieszkańca uzyskała gmina Stawiguda (8 369 zł), Jedwabno (6 750 zł) i Mikołajki (6 463 zł). Najniższe dochody na 1 mieszkańca uzyskano w miastach: Działdowo (4 302 zł), Kętrzyn (4 398 zł) i Braniewo (4 473 zł). Dochody własne w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 2 032 zł.

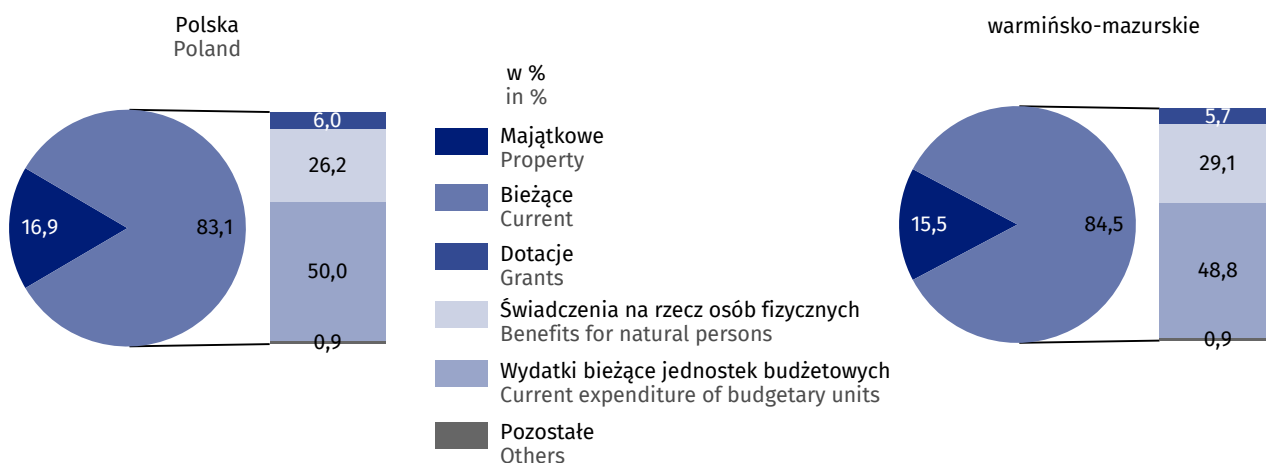
Mapa 5. Dochody budżetów gmin w 2019 r.

Map 5. Revenue of gminas' budgets in 2019

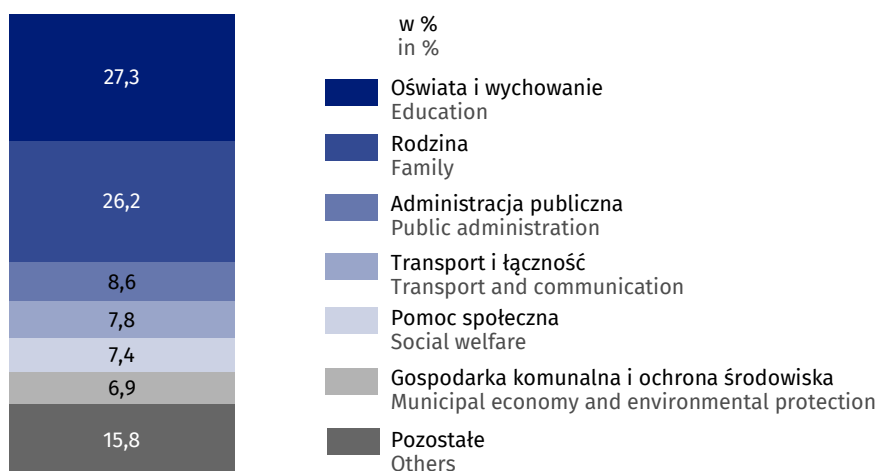
Tak jak wzrosły dochody w ujęciu rocznym, tak też wzrosły wydatki gmin. Wydatkowano 5 906,7 mln zł, tj. o 4,4% (o 250,5 mln zł) więcej niż w 2018 r. Stanowiło to 4,4% wydatków wszystkich gmin w kraju. Wydatki bieżące wyniosły 4 989,3 mln zł i wzrosły w ujęciu rocznym o 9,9% (o 448,9 mln zł). Z tej kwoty na wydatki bieżące jednostek budżetowych przeznaczono 2 884,2 mln zł. Wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 917,4 mln zł i zmalały w ujęciu rocznym o 17,8% (o 198,4 mln zł). Prawie wszystkie z nich (98,2%) przeznaczono na inwestycje.

Wykres 15. Struktura wydatków budżetów gmin według rodzajów w 2019 r.
 Chart 15. Structure of expenditure of gminas' budgets by types in 2019

W strukturze wydatków gmin według rodzajów, podobnie jak w kraju, przeważały wydatki bieżące: w warmińsko-mazurskim 84,5%, w kraju 83,1%. Połowę stanowiły wydatki bieżące jednostek budżetowych (48,8% wydatków ogółem, w kraju 50,0%). Udział wydatków majątkowych województwa w wydatkach ogółem wyniósł 15,5% (w kraju 16,9%).

Wykres 16. Struktura wydatków budżetów gmin według działów w 2019 r.
 Chart 16. Structure of expenditure of gminas' budgets by divisions in 2019

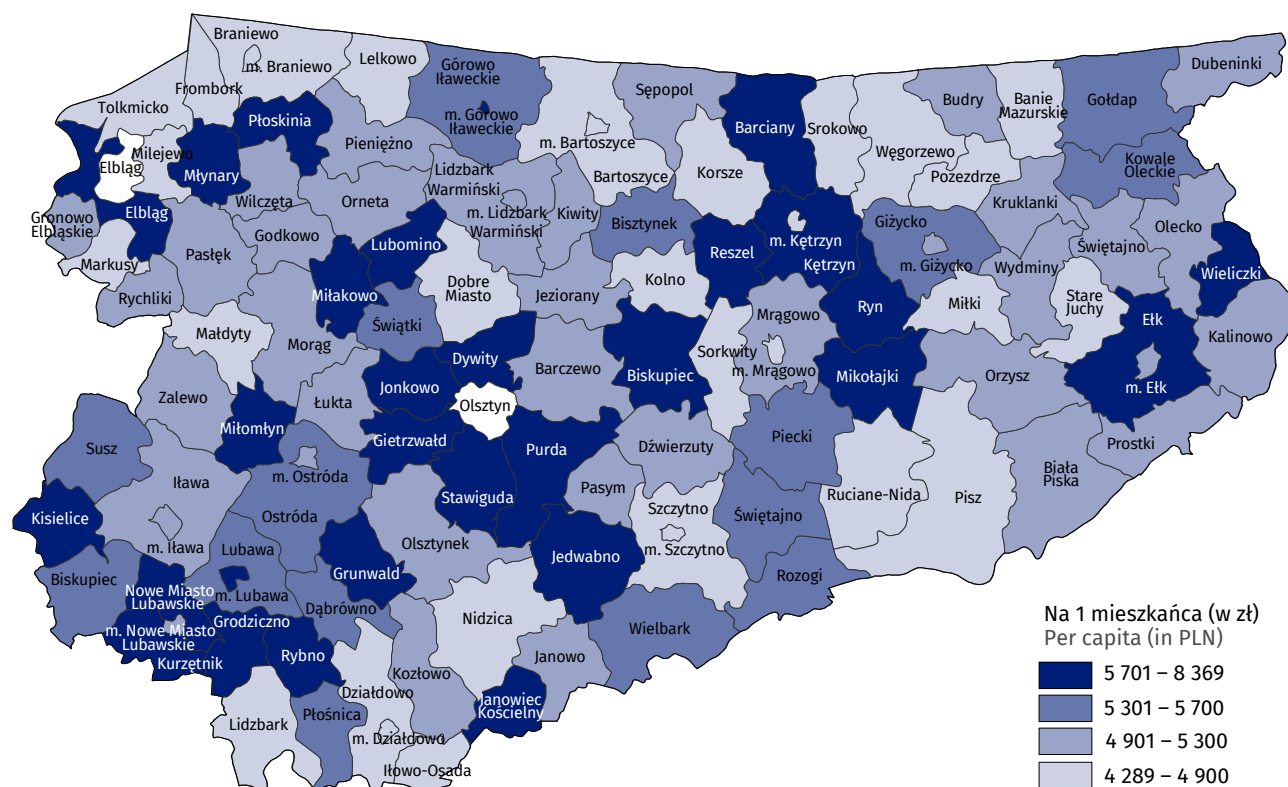

W 2019 r. najwięcej środków gminy przeznaczyły na oświatę i wychowanie (27,3% wydatków ogółem). Nieco mniej wydatkowano w dziale rodzina (26,2%). Kolejne pod względem wielkości były wydatki na administrację publiczną (8,6%) oraz transport i łączność (7,8%).

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 r. wyniosły 5 209 zł i uplasowały warmińsko-mazurskie na 8 miejscu wśród wszystkich województw w kraju. Były one niższe niż średnia krajowa o 0,7% (o 34 zł). Najwyższe wydatki odnotowano w województwie pomorskim (5 735 zł) i mazowieckim (5 621 zł), natomiast najniższe w opolskim (4 800 zł) i świętokrzyskim (4 894 zł). W województwie warmińsko-mazurskim najwyższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskano w Mikołajkach (8 051 zł), Stawigudzie (7 941 zł) i Jonkowie (6 975 zł). Natomiast najniższe wydatki na 1 mieszkańca uzyskano w gminie Węgorzewo (4 289 zł) oraz w miastach: Działdowo (4 314 zł) i Braniewo (4 332 zł). Wydatki inwestycyjne osiągnęły wartość 794 zł na 1 mieszkańca i zmalały w skali roku o 17,8%.

Mapa 6. Wydatki budżetów gmin w 2019 r.

Map 6. Expenditure of gminas' budgets in 2019

Trzeci z kolei rok, gminy zamknęły budżet deficytem. W 2019 r. deficyt wyniósł minus 21,2 mln zł (w 2018 r. minus 280,6 mln zł i w 2017 r. minus 71,7 mln zł). Gminy województwa warmińsko-mazurskiego znalazły się w grupie 8 województw, które uzyskały w 2019 r. deficyt. Największy odnotowano w mazowieckim (minus 127,6 mln zł) i łódzkim (minus 115,6 mln zł), natomiast najniższy w kujawsko-pomorskim (minus 7,9 mln zł). Wynik budżetów gmin w kraju osiągnął wartość minus 155,3 mln zł. W województwie warmińsko-mazurskim 52 gminy zakończyły rok 2019 deficytem, w tym największym miasto Ełk (minus 16,7 mln zł), natomiast 62 nadwyżką, w tym największą Pisz (12,5 mln zł).

Uwagi metodologiczne

I. Źródła i zakres danych

1. Finanse jednostek samorządu terytorialnego obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.
2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).
3. Podstawę prawną od 1 I 2010 r. stanowi ustawa o finansach publicznych z dnia 27 VIII 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 869) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:
 - ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 506),
 - ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 511),
 - ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 512),
 - ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1530),
 - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 I 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1015 oraz z 2017 r. poz. 699),
 - rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (tekst jednolity Dz. U. 2014 poz. 1053, z późniejszymi zmianami).
4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat.
5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdawczości budżetowej Ministerstwa Finansów.
6. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
7. Przy przeliczaniu dochodów i wydatków na 1 mieszkańca przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 30 VI.
8. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
9. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych Głównego Urzędu Statystycznego.

II. Objasnienia podstawowych pojęć

1. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

a) dochody własne, tj.

- dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
- wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
- dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
- środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;

b) dotacje:

- celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 oraz od 2015 r. – 205 i 625),
- otrzymane z funduszy celowych,
- pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;

c) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

[Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych](#)

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2018](#)

[Pojęcia stosowane w statystyce publicznej](#)

Methodological notes

I. Sources and scope of data

1. Finances of local government units include the processes connected with accumulation and allocation of public funds.
2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).
3. The legal basis since 1 January 2010 is provided by Act of 27 August 2009 on Public Finances (consolidated text, Journal of Laws 2019 item 869) and regulations introducing the Act on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). In case of the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by:
 - Act of 8 March 1990 on Gmina Local Government (consolidated text, Journal of Laws 2019 item 506),
 - Act of 5 June 1998 on Powiat Local Government (consolidated text, Journal of Laws 2019 item 511),
 - Act of 5 June 1998 on Voivodship Local Government (consolidated text, Journal of Laws 2019 item 512),
 - Act of 13 November 2003 on Incomes of Local Government Units (consolidated text, Journal of Laws 2018 item 1530),
 - Regulation of the Minister of Finances of 16 January 2014 on budgetary reporting (consolidated text, Journal of Laws 2016 item 1015 and Journal of Laws 2017 item 699),
 - Regulation of the Minister of Finances of 2 March 2010 on detailed classification of incomes, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign resources (consolidated text, Journal of Laws 2014 item 1053, with later amendments).
4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Act on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat.
5. Information concerning budgets of local government units is compiled on the basis of the Ministry of Finance budgetary reporting.
6. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
7. When computing revenue and expenditure per capita, population as of 30 June was adopted.
8. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.
9. Broader information and detailed methodological description is published in methodological volumes and discipline-specific statistical publications of Statistics Poland.

II. Explanatory notes of basic terms

1. Revenue of local government units comprise:

a) own revenue, i.e.:

- revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
- receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
- revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,
- funds from other sources for the additional financing of own tasks;

b) grants:

- targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,
- provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the European funds budget (paragraphs 200, 620 and since 2015 – 205 and 625),
- received from the state owned appropriated funds,
- other grants, of which realised on the basis of agreements with bodies of the local government units;

c) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

2. Expenditure of local government units are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditure, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditure on debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:

[Financial economy of local government units 2018](#)

[Terms used in official statistics](#)